

Trondheim/Bergen 2. mars 2011

Fiskeri- og kystdepartementet,
Postboks 8118 Dep
0032 Oslo

Høring av forslag om økt individvekt for settefisk av laks, ørret og regnbueørret (prøveordning)

Rømmingskommisjonen for akvakultur(RKA) viser til Fiskeri- og kystdepartementets brev av 18. januar 2011, der departementet foreslår å innføre en prøveordning med økt individvekt for settefisk av laks, ørret og regnbueørret.

Rømmingskommisjonen vil søke å kommentere forslaget ut fra et rømmingssikringsperspektiv, men det vil også bli knyttet noen merknader til miljømessige og økonomiske forhold.

RKA ser generelt positivt på forslaget, men ønsker å gi noen supplerende kommentarer knyttet til utfordringer ved den nye produksjonssyklusen.

Om teknologi

I høringsbrevet sies det innledningsvis at departementet har som målsetning at akvakultur-regelverket skal være teknologinøytralt.

RKA er enig i at alle nye tekniske løsninger som gir miljømessige gevinster må oppmuntres. Det er også klart at valg av teknologi i stor grad er med å påvirke de delmålene departementet har satt i sin miljøstrategi. (Eksempler: rømming kan påvirkes av type utstyr/metode en bruker til avlusing; det stilles strengere krav til utstyret når oppdrett flyttes bort fra skjermede kystlokaliteter til mer eksponerte områder osv.)

Kommentarer vedrørende rømming

Den vesentligste konsekvensen av den nye produksjonssyklusen er at fisken vil være lengre tid på land, og kortere tid i sjøen.

Når det gjelder fasen på land, har RKA følgende kommentarer:

- Hvis det produseres fisk opp til 1000 gram på land, vil den være smoltifisert før den settes i sjøen. Hvis denne rømmer, vil den ha langt større mulighet til å gå opp i elvene, og det er god grunn til å stille strengere krav til anleggene enn det som tidligere har vært tilfelle.
- RKA har analysert flere rømmingshendelser fra landanlegg. De fleste og største av disse har kommet etter at kar/tanker har sprukket og store mengder vann og fisk har flømmet ut av anlegget. Som en konsekvens av disse hendelsene anbefalte RKA at det burde utarbeides en ny standard for landanlegg. Dette arbeidet er godt i gang, ledet av Standard Norge og finansiert av FKD. RKA er representert i

standardiseringskomiteen, og vi antar at innføringen av ny standard vil bidra betydelig til å redusere rømming fra landbaserte anlegg.

- Den foreslåtte produksjonssyklusen vil i stor utstrekning kreve nye anlegg eller utbygging av gamle. Siden den nye standarden først og fremst er tenkt gjeldende for disse kategoriene av anlegg, vil en standard knyttet opp mot en forskrift raskt kunne få positive effekter.

Når det gjelder den kortere fasen i sjø, har RKA følgende kommentarer:

- RKA har i den siste perioden opplevd store rømminger etter operasjoner som ikke utføres daglig på anlegget (uttak av dødfiskoppsamler, avlusing, vasking av not i sjø, etc). En kortere periode i sjøen vil medføre færre operasjoner som utføres sjelden:
  - Skifte av not fra smoltnot til storfisknot vil kunne unngås helt
  - Størrelsessortering av fisk vil sannsynligvis kunne unngås
  - Behov for færre avlusinger fordi fisken er eksponert for luspåslag over kortere tid
  - Nota vil sannsynligvis kunne vaskes færre ganger
- Eventuell rømming av smolt når den er satt i sjøen på grunn av stor størrelsesspredning av fisken, vil kunne unngås.

Andre merknader til forslaget

FKD forventer innspill fra høringsinstansene mht. hvilke regler som kan være en flaskehals i utviklingen av en miljømessig bærekraftig akvakulturnæring. Rømmingskommisjonen vil peke på en del utfordringer som trolig vil vise seg ved iverksettelsen av det framsatte forslaget:

- Det antydes at en tar sikte på å evaluere ordningen etter 5 år, og så ta stilling til hva som bør være en mer permanent ordning. Her må det understrekes at dersom 10-20% av settefiskanleggenes produksjonskapasitet skal brukes til å produsere fisk inntil 1 kg, kan dette innebære at biomassen i disse anleggene vil bli mer enn fordoblet. Det vil trolig bli behov for en stor utbygging av kapasitet og investeringene vil bli tilsvarende store. RKA ser flere fordeler ved innføringen av ordningen, og vi anbefaler at de som gjennomfører investeringene bør få drive videre utover prøveperioden.
- Settefiskanleggenes "produksjonskapasitet" må defineres nærmere. Om en mener 20 % av antall settefisk fastsatt av Mattilsynet eller Fylkesmannen, må dette sies. RKA kan ikke se at det er gitt definisjon i akvakulturloven, laksetildelingsforskriften eller akvakulturdriftsforskriften.
- Forslaget synes noe strengt når det presiseres at oppdrett av "storsmolt" direkte må knyttes til eksisterende settefiskanlegg som en integrert del av disse. I mange tilfeller har gamle anlegg begrenset plass og ligger kanskje i langgrunne områder, der inntak/utslipp av sjøvann er problematisk. Trolig vil det noen steder være bedre å sette opp nye sjøvannskar et stykke bort fra den ordinære settefiskproduksjonen og fundamentere produksjonsenhetene bedre, enn det som er mulig i en samlokalisering med gamle installasjoner.

- Som et alternativ til landbasert produksjon vil det sannsynligvis komme spørsmål om å kunne bruke lukkede anlegg i sjø. RKA vil vise til at slike anlegg foreløpig ikke kan sertifiseres etter NS 9415 "Flytende oppdrettsanlegg – Krav til utforming, dimensjonering, utførelse, installasjon og drift". For lukkede anlegg i sjø må det foretas forsvarlig risikovurdering og dokumentasjon på et slikt nivå at det kan oppnås produktsertifikat i henhold til NYTEK- forskriften.

Økonomiske og administrative konsekvenser

I høringsforslaget er det pekt på en del positive konsekvenser for oppdrettsnæringen.

RKA vil balansere dette ved å vise til at settefisknæringen vil bli belastet med relativt store etablerings- og driftskostnader. Det vil koste å løfte og sirkulere store mengder sjøvann. Matfiskoppdretterne som kjøper stor settefisk vil bli belastet med noe høyere kostnader.

I områder der sykdom og lus er et stort problem, vil det trolig være større etterspørsel etter "storsmolt" enn i områder der disse problemene er mindre.

Miljøhensyn og forholdet til naturmangfoldloven

Rømmingskommisjonen finner at forslaget om å tillate økt individvekt for settefisk av laks, ørret og regnbueørret totalt vil bidra positivt i forhold til regjeringens bærekraftstrategi, men det må bemerkes at økt landproduksjon vil kreve mer bruk av energi og bety en viss økning av CO₂- utslipp.

Med vennlig hilsen

Lars André Dahle

Leder av Rømmingskommisjonen for akvakultur